

Oponentský posudek

disertační práce Mgr. Radmily Veselé

AUGUSTE PERRET A ČESKÁ ARCHITEKTURA

Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Praha 2013

Doktorandka zpracovala téma, jemuž se čeští historici architektury věnovali zatím jen okrajově. Neexistuje dodnes česká monografie o velkém architektovi a taktéž jeho kontakty a vlivy v českém prostředí nebyly zatím systematicky zkoumány. Například Perreta vůbec nezmiňuje Jiří Svoboda v publikaci *Jiří Voženílek. Architekt ve Zlíně* (Brno 2011), přestože Voženílek doprovázel Perreta při jeho návštěvě Zlína v roce 1947 a perretovské znaky jsou patrné na jeho Kolektivním domě.

R. Veselá vykonala úctyhodnou studijní práci. Pročetla obsáhlou starší a recentní literaturu, věnovanou Perretovi. Byla první z českých badatelů, kdo prostudoval materiály Perretovy kanceláře v Národním archivu v Paříži a také Fond Le Corbusiera, Perretova „žáka“, posléze oponenta a rivala. Z domácích zdrojů se jednalo o Archiv architektury Národního technického muzea a Teigeho fond v Památníku národního písemnictví v Praze.

Obšrné poznatky z literatury a archivů umožnily doktorandce pojednat o „apostolovi železobetonu“ z maxima pohledů: biografického, profesní kariéry, vybraných realizací, teoretických názorů, ohlasu jeho tvorby ve francouzské a české literatuře, přijímání jeho tvorby v evropské architektuře, jeho názoru na českou architekturu i vazeb na české architekty a přímého nebo nepřímého vlivu Mistra na naše stavby. Ve dvou apendixech se věnovala jednak Perretovu vztahu k Paulu Valérymu, neboť spisovatelův text *Eupalinos čili architekt* byl spojován s Perretovou osobou, jednak zásadnějšímu vztahu k Le Corbusierovi, neboť od raných dvacátých let probíhala mezi dvěma největšími francouzskými architekty polemika, oscilující mezi racionalisticky klasicistickým a puristickým pojetím.

Perret dvakrát navštívil Československo, před a po druhé světové válce. Již předtím byl vyznamenán Řádem bílého lva, což byl především „honorář“ za Gočárův pavilon na Mezinárodní výstavě dekorativních umění v Paříži v roce 1925, jehož stavbu provedla firma bratří Perretů, které zůstal čs. stát dlužen. Architektovy návštěvy u nás vyplnily několik málo dní, přičemž česká funkcionalistická architektura ho nenadchla a vyjádřil se o ní, že „ošklivě stárne“.

Domácí architekty, jejichž některé realizace byly odrazem Perretova vlivu, rozdělila R. Veselá do dvou skupin. První tvořili ti, kteří prošli Mistrovým ateliérem, na prvním místě v letech 1924-1925 Bedřich Feuerstein, jenž následně vytvořil spolu s Antonínem Raymondem stavby s výraznou perretovštinou v Japonsku. Neúspěšně se ucházeli o místo v Perretově ateliéru Josef Havlíček, Jan Višek a Vladimír Karfík. Prvně jmenovaný se spolu s Karlem Filsakem a Karlem Bubeníčkem podílel v padesátých letech na věžových domech v Kladně-Rozdělově, podle autorky nejčistší aplikace perretovského jazyka u nás. Umělcovým ateliérem prošlo těsně před a po druhé světové válce několik stážístů, vyslaných pražským Francouzským institutem: u Františka Bartoše a Oldřicha Stacha se tato zkušenost promítla do nerealizovaného soutěžního návrhu na budovu Krajského národního výboru v Gottwaldově jako jednoho z příkladů Perretova vlivu v době tzv. sorely. V disertaci shledáme jména dalších domácích architektů, která spadají do rámce tématu (František Lydie Gahura, Josef Kalous, Vladimír Karfík, Alois Metelák, Zdeněk Plesník, Alois Špalek, Jiří

Voženílek). Rejstřík ozvěn Perretova díla, připomenutých v dosavadní literatuře, doktorandka rozšířila, ale současně některé odmítla.

V závěru R. Veselá uvádí, že přes zjevnou podobu a předpokládané ovlivnění však ani u jedné české stavby nemůžeme konstatovat prokázaný Perretův vliv. Jedinými výjimkami jsou Feuersteinův St. Luke's International Hospital v Tokiu a již zmíněný projekt na KNV v Gottwaldově. Skromně dodává, „že *naznačené odkazy na Perretovo ovlivnění české architektonické scény teprve otevírají cestu k budoucímu detailnějšímu bádání*“.

Oponent se ocitá v obtížné roli, neboť jeho informovanost o perretovském fenoménu daleko zaostává za poznáním doktorandky, v čemž asi není osamocen. K její disertaci nemá proto připomínek a jednoznačně ji doporučuje k obhajobě s tím, aby se ji v dohledné době pokusila vydat knižně.

Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc.
Fakulta výtvarných umění VUT v Brně

V Brně 5. srpna 2013

